

WILHELM WOLFF

1872—1951

Mandag den 17. September 1951 afgik den tyske Geolog, Professor W. WOLFF i Berlin ved Døden. Da han dels i en Aarrække (fra 1905) var Medlem af D. G. F., dels paa enkelte Punkter har haft Indflydelse paa Opfattelsen af danske geologiske Forhold og dels var personlig bekendt med adskillige af de ældre danske Geologer, er der al Grund til at mindes ham her i vor Forening.

WILHELM WOLFF er født 1872 i Hildesheim, men kom som 8-aarig sammen med sin Familie til Haderslev, hvor han boede i en Aarrække. Omgangen med Børn af dansktalende Familier gjorde, at han baade kunde læse, tale og tildels skrive Dansk. Da WOLFF i 1928 deltog i det internationale Geologmøde i Kbhvn. i Anledning af D. G. U.'s 40-aars Jubilæum, fremførte han den Preussiske Geologiske Landesanstalts Lykønskning paa Dansk! Paa Grund af de senere Aars urolige Forhold kan her kun fremføres følgende ufuldstændige Data af hans Liv: i 1905 (da han blev Medlem af D. G. F.) var han Bezirksgeolog ved Preuss. Geol. Landesanstalt, omkring 1910 Landesgeologe og i Begyndelsen af 20-erne Abteilungsdirektor. Da HITLER kom til Magten, blev WOLFF af politiske Grunde (han var Socialdemokrat) afskediget i 1933. Han fik dog Lov at beholde det meste af sin Pension.

WOLFFS litterære Produktion hører ikke til de største, men omfatter dog adskillige, mest smaa Afhandlinger, først og fremmest om Kvarterformationens Aflejringer, men dog ogsaa om Kridt- og Tertiærformationernes. Af hans Arbejder maa nævnes:

Das Diluvium der Gegend von Hamburg. 1915.

Erdgeschichte und Bodenaufbau Schleswig-Holsteins (3. Udg. 1949).

Die Entstehung der Insel Sylt (4. Udg. 1938).

I Medd. Dansk Geol. Forening har han dels publiceret Beretningen om den Excursion til Holsten og Lüneburg, som han i 1931 ledede for vor Forening, dels i 1936 en Afhandling om en fossil Østersbanke og undersøisk Mose ved Aarø i Lillebælt.

WOLFF deltog i 1911 i vor Forenings Excursion til det sydligste Nørrejylland og paaviste her, at det velkendte hvide Glimmersand i Grejsdalen indeholdt lignende rullede Koraller og andre Forsteninger fra Østersø-Egnesen Siluraflejringer som dem, han tidligere havde fundet i »Kaolin-sandet« paa Sylt. Da dette, af tertiære Floder aflejrede Sand, af strati-

grafiske Grunde var henført til Pliocænet (som dengang endnu ikke var kendt fra Danmark), mente WOLFF, at ogsaa Glimmersandet i Grejsdalen maatte henføres til samme Formation.

WOLFF var ogsaa den første, der ved hans og mit Besøg i 1919 ved Ydre Bjerrum V. f. Ribe hævdede, at Banken ikke, som AXEL JESSEN antog var en Bakkeø fra næstsidste Istid, men en senglacial Flyvesandsbanke, noget, jeg faa Aar efter maatte give ham Ret i. Der var derfor intet Bevis for, at de under Banken liggende Eem-Lag tilhørte 1. Interglacialtid, hvad GAGEL havde hævdet for de øvrige Eem-Lag, og til hvilken Anskuelse jeg — vildledt af AXEL JESSENS Paastand — havde sluttet mig. Boringerne i Tønder-Eggen i 1925 viste da ogsaa, at Eem-Lagene tilhører sidste Interglacialtid.

WOLFF deltog i D. G. F.'s Møde 31. Oktober 1927 og fremhævede under Diskussionen Fordelene ved at benytte Navne som Betegnelser for de forskellige Nedisninger, i Stedet for Numre, og berørte, at det maaske vilde vise sig nødvendigt at indskyde en Warthe-Istid mellem Saale-Istiden (der hidtil var betragtet som den næstsidste) og Weichsel-Istiden (den sidste).

WOLFF var i Besiddelse af de gode Egenskaber, som præger Tyskerne: først og fremmest deres Nøjsomhed, Sparsommelighed, Flid og Grundighed. Da hans Broder, som under den første Verdenskrig var U-baadsofficer, 16. Febr. 1916 skylledes overbord i Nordsøen, samlede WOLFF alle mulige Oplysninger om Tid, Sted, Vind- og Strømforhold og regnede ud, at Liget maatte drive i Land i Eggen omkring Esbjerg. 27. Maj blev det fundet drivende ved Fyrskibet »Graadyb Barre« og begravet i Esbjerg. WOLFF, der var et følsomt Gemyt og besad en poetisk Aare, oversatte til Tysk de ved Begravelsen anvendte danske Salmer og lod dem trykke i Bladet »Christliche Freiheit« for 2. Juli 1916.

V. NORDMANN.